

Kodeks postępowania karnego

Komentarz | 5. wydanie

K.T. Boratyńska | A. Górski
A. Sakowicz | A. Ważny



KOMENTARZE
KOMPAKTOWE

WYDAWNICTWO C.H.BECK

Kodeks postępowania karnego



KOMENTARZE
KOMPAKTOWE

Kodeks postępowania karnego

Komentarz | 5. wydanie

Autorzy:

dr Katarzyna T. Boratyńska, dr hab. Adam Górski,
dr hab. Andrzej Sakowicz, dr Andrzej Ważny



Wydawnictwo C.H.Beck
Warszawa 2014

Propozycja cytowania:
Boratyńska, Górski, Sakowicz, Ważny, KPK. Komentarz,
wyd. 5, Warszawa 2014

Poszczególne części komentarza opracowali:

Katarzyna T. Boratyńska: art. 45–91, 167–336, 425–443, 459–467, 552–559

Adam Górski: art. 517a–517j, 578–589a, 590–607, 608–611fm, 611g–611ts, 612–615

Adam Górski / Andrzej Sakowicz: art. 589b–589u, 607a–607zc

Andrzej Sakowicz: art. 1–23a, 92–166, 337–347, 444–458, 518–551, 569–577, 607zd–607zn,
611fn–611fze, 611u–611uj

Andrzej Ważny: art. 24–44, 348–424, 468–507, 560–568, 616–673
art. 1–14 PWKPK

Wydawca: Natalia Adamczyk



© Wydawnictwo C.H.Beck 2014

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck
Druk i oprawa: Białostockie Zakłady Graficzne S.A.

ISBN 978-83-255-5356-2



ISBN e-book 978-83-255-5357-9

Spis treści

Przedmowa	XI
Wykaz skrótów	XIII
1. Kodeks postępowania karnego	1
Dział I. Przepisy wstępne	3
Art. 1–23a	6
Dział II. Sąd	91
Rozdział 1. Właściwość i skład sądu	91
Art. 24–39	91
Rozdział 2. Wyłączenie sędziego	109
Art. 40–44	109
Dział III. Strony, obrońcy, pełnomocnicy, przedstawiciel społeczny	118
Rozdział 3. Oskarżyciel publiczny	120
Art. 45–48	120
Rozdział 4. Pokrzywdzony	128
Art. 49–52	128
Rozdział 5. Oskarżyciel posiłkowy	141
Art. 53–58	141
Rozdział 6. Oskarżyciel prywatny	151
Art. 59–61	151
Rozdział 7. Powód cywilny	155
Art. 62–70	155
Rozdział 8. Oskarżony	166
Art. 71–81	166
Rozdział 9. Obrońcy i pełnomocnicy	192
Art. 82–89	192
Rozdział 10. Przedstawiciel społeczny	206
Art. 90–91	206
Dział IV. Czynności procesowe	209
Rozdział 11. Orzeczenia, zarządzenia i polecenia	211
Art. 92–107	211
Rozdział 12. Narada i głosowanie	239
Art. 108–115	239
Rozdział 13. Porządek czynności procesowych	247
Art. 116–121	247
Rozdział 14. Terminy	262
Art. 122–127	262
Rozdział 15. Doręczenia	274
Art. 128–142	274
Rozdział 16. Protokoły	291
Art. 143–155	291
Rozdział 17. Przeglądanie akt i sporządzanie odpisów	308
Art. 156–159	308

Rozdział 18. Odtworzenie zaginionych lub zniszczonych akt	321
Art. 160–166	321
Dział V. Dowody	326
Rozdział 19. Przepisy ogólne	329
Art. 167–174	329
Rozdział 20. Wyjaśnienia oskarżonego	351
Art. 175–176	351
Rozdział 21. Świadkowie	355
Art. 177–192a	355
Rozdział 22. Biegli, tłumacze, specjaliści	399
Art. 193–206	399
Rozdział 23. Oględziny. Otwarcie zwłok. Eksperyment procesowy	420
Art. 207–212	420
Rozdział 24. Wywiad środowiskowy i badanie osoby oskarżonego	424
Art. 213–216	424
Rozdział 25. Zatrzymanie rzeczy. Przeszukanie	428
Art. 217–236a	428
Rozdział 26. Kontrola i utrwalanie rozmów	443
Art. 237–242	443
Dział VI. Środki przymusu	454
Rozdział 27. Zatrzymanie	455
Art. 243–248	455
Rozdział 28. Środki zapobiegawcze	466
Art. 249–277	466
Rozdział 29. Poszukiwanie oskarżonego i list gończy	516
Art. 278–280	516
Rozdział 30. List żelazny	519
Art. 281–284	519
Rozdział 31. Kary porządkowe	522
Art. 285–290	522
Rozdział 32. Zabezpieczenie majątkowe	528
Art. 291–296	528
Dział VII. Postępowanie przygotowawcze	537
Rozdział 33. Przepisy ogólne	539
Art. 297–302	539
Rozdział 34. Wszczęcie śledztwa	545
Art. 303–308	545
Rozdział 35. Przebieg śledztwa	557
Art. 309–320	557
Rozdział 36. Zamknięcie śledztwa	570
Art. 321–325	570
Rozdział 36a. Dochodzenie	577
Art. 325a–325i	577
Rozdział 37. Nadzór prokuratora nad postępowaniem przygotowawczym	586
Art. 326–328	586
Rozdział 38. Czynności sądowe w postępowaniu przygotowawczym	590
Art. 329–330	590
Rozdział 39. Akt oskarżenia	592
Art. 331–336	592
Dział VIII. Postępowanie przed sądem pierwszej instancji	603
Rozdział 40. Wstępna kontrola oskarżenia	606
Art. 337–347	606

Rozdział 41. Przygotowanie do rozprawy głównej	637
Art. 348–354	637
Rozdział 42. Jawność rozprawy głównej	644
Art. 355–364	644
Rozdział 43. Przepisy ogólne o rozprawie głównej	650
Art. 365–380	650
Rozdział 44. Rozpoczęcie rozprawy głównej	666
Art. 381–384	666
Rozdział 45. Przewód sądowy	670
Art. 385–405	670
Rozdział 46. Głosy stron	707
Art. 406–407	707
Rozdział 47. Wyrokowanie	709
Art. 408–424	709
Dział IX. Postępowanie odwoławcze	741
Rozdział 48. Przepisy ogólne	742
Art. 425–443	742
Rozdział 49. Apelacja	791
Art. 444–458	791
Rozdział 50. Zażalenie	821
Art. 459–467	821
Dział X. Postępowania szczególne	834
Rozdział 51. Postępowanie uproszczone	835
Art. 468–484	835
Rozdział 52. Postępowanie w sprawach z oskarżenia prywatnego	842
Art. 485–499	842
Rozdział 53. Postępowanie nakazowe	848
Art. 500–507	848
Rozdział 54. <i>(skreślony)</i>	854
Art. 508–517	854
Rozdział 54a. Postępowanie przyspieszone	854
Art. 517a–517j	854
Dział XI. Nadzwyczajne środki zaskarżenia	864
Rozdział 55. Kasacja	865
Art. 518–539	865
Rozdział 56. Wznowienie postępowania	918
Art. 540–548	918
Dział XII. Postępowanie po uprawomocnieniu się orzeczenia	946
Rozdział 57. Podjęcie postępowania warunkowo umorzonego	947
Art. 549–551	947
Rozdział 58. Odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie	949
Art. 552–559	949
Rozdział 59. Ułaskawienie	961
Art. 560–568	961
Rozdział 60. Wyrok łączny	967
Art. 569–577	967
Dział XIII. Postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych	991
Rozdział 61. Immunitety osób należących do przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych	993
Art. 578–584	993
Rozdział 62. Pomoc prawna i doręczenia w sprawach karnych	997
Art. 585–589f	997

Rozdział 62a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie postanowienia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia	1013
Art. 589g–589k	1013
Rozdział 62b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o zatrzymaniu dowodów lub mającego na celu zabezpieczenie mienia	1021
Art. 589l–589u	1021
Rozdział 63. Przejęcie i przekazanie ścigania karnego	1032
Art. 590–592f	1032
Rozdział 64. Wystąpienie o wydanie lub przewóz osób ściganych lub skazanych przebywających za granicą oraz o wydanie przedmiotów	1041
Art. 593–601	1041
Rozdział 65. Wydanie oraz przewóz osób ściganych albo skazanych lub wydanie przedmiotów na wniosek państw obcych	1046
Art. 602–607	1046
Rozdział 65a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania	1055
Art. 607a–607j	1055
Rozdział 65b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o przekazanie osoby ściganej na podstawie europejskiego nakazu aresztowania	1077
Art. 607k–607zc	1077
Rozdział 65c. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie środka zapobiegawczego	1118
Przed art. 607zd	1118
Art. 607zd–607zg	1119
Rozdział 65d. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia wydanego w celu zapewnienia prawidłowego toku postępowania	1127
Przed art. 607zh	1127
Art. 607zh–607zn	1127
Rozdział 66. Przejęcie i przekazanie orzeczeń do wykonania	1141
Art. 608–611f	1141
Rozdział 66a. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia dotyczącego grzywny, środków karnych w postaci nawiązki lub świadczenia pieniężnego lub też orzeczenia zasądzającego od sprawcy koszty procesu	1149
Art. 611fa–611fe	1149
Rozdział 66b. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia o karach o charakterze pieniężnym	1155
Art. 611ff–611fm	1155
Rozdział 66c. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia przypadku	1162
Przed Art. 611fn	1162
Art. 611fn–611ft	1163
Rozdział 66d. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia przypadku	1171
Przed Art. 611fu	1171
Art. 611fu–611fze	1171
Rozdział 66e. Współpraca z Międzynarodowym Trybunałem Karnym	1187
Przed Art. 611g	1187
Art. 611g–611s	1189
Rozdział 66f. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie kary pozbawienia wolności	1198
Art. 611t–611tf	1198

Rozdział 66g. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie kary pozbawienia wolności	1206
Art. 611tg–611ts	1206
Rozdział 66h. Wystąpienie do państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia skazującego na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, karę ograniczenia wolności, samoistnie orzeczony środek karny, a także orzeczenia o warunkowym zwolnieniu oraz warunkowym umorzeniu postępowania karnego	1214
Art. 611u–611uc	1214
Rozdział 66i. Wystąpienie państwa członkowskiego Unii Europejskiej o wykonanie orzeczenia karnego związanego z poddaniem sprawcy próbie	1221
Art. 611ud–611uj	1221
Rozdział 67. Przepisy końcowe	1233
Art. 612–615	1233
Dział XIV. Koszty procesu	1237
Rozdział 68. Przepisy ogólne	1237
Art. 616–622	1237
Rozdział 69. Zwolnienie od kosztów sądowych	1252
Art. 623–625	1252
Rozdział 70. Zasądzenie kosztów procesu	1254
Art. 626–641	1254
Rozdział 71. Koszty procesu związane z powództwem cywilnym i zasądzeniem odszkodowania z urzędu	1266
Art. 642–645	1266
Dział XV. Postępowanie karne w sprawach podlegających orzecznictwu sądów woj- skowych	1268
Rozdział 72. Przepisy ogólne	1268
Art. 646–662	1268
Rozdział 73. Środki przymusu i postępowanie przygotowawcze	1285
Art. 663–668	1285
Rozdział 74. Postępowanie przed sądem	1287
Art. 669–673	1287
Rozdział 75. (<i>skreślony</i>)	1290
Art. 674–682	1290
2. Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego	1291
Indeks rzeczowy	1301

Przedmowa

Oddajemy do rąk Czytelników już piątą, rozszerzoną oraz uzupełnioną o najnowszą literaturę i orzecznictwo wydanie Komentarza do Kodeksu postępowania karnego. Zawiera ono najnowsze ustawy nowelizujące.

Komentarz przedstawia analizę przepisów Kodeksu postępowania karnego oraz orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego oraz sądów apelacyjnych.

Ilość ustaw nowelizujących przepisy Kodeksu postępowania karnego przerosła najśmielsze oczekiwania, zarówno twórców Kodeksu, jak i teoretyków oraz praktyków. Wprowadzone zmiany są nie tylko efektem orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, zdecydowana większość z nich jest następstwem wzmożonej aktywności władzy wykonawczej na polu inicjatyw ustawodawczych. Drugim czynnikiem sprawczym zmian stało się przystąpienie Polski do Unii Europejskiej. Dostosowanie prawa polskiego do regulacji unijnych, które rozpoczęło się wprawdzie 1.5.2004 r., wciąż stanowi wyzwanie dla polskiego ustawodawcy. Dowodzą tego rozdziały 65c oraz 65d mieszczące się w Dziale XIII.

Autorzy

Białystok–Kraków–Warszawa, październik 2013 r.

Wykaz skrótów

1. Akty prawne

Decyzja Ramowa	decyzja ramowa Rady 2005/214/WSiSW z 24.2.2005 r. w sprawie stosowania zasady wzajemnego uznania do kar o charakterze pieniężnym (Dz.Urz. UE L 76, s. 16 ze zm.)
DyscyplWojU	ustawa z 9.10.2009 r. o dyscyplinie wojskowej (Dz.U. Nr 190, poz. 1474 ze zm.)
EKE	Europejska Konwencja o Ekstradycji z 13.12.1957 r. (Dz.U. z 1994 r. Nr 70, poz. 307)
EKPwK	Europejska Konwencja o Pomocy Prawnej w Sprawach Karnych, sporządzona w Strasburgu 20.4.1959 r. (Dz.U. z 1999 r. Nr 76, poz. 854 ze zm.)
EKPC	Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4.11.1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.)
KK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553 ze zm.)
KH	<i>rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.6.1934 r. – Kodeks handlowy (Dz.U. Nr 57, poz. 502 ze zm.)</i>
KK z 1969 r.	<i>ustawa z 19.4.1969 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 13, poz. 94 ze zm.)</i>
KKS	ustawa z 10.9.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 186 ze zm.)
KKW	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 90, poz. 557 ze zm.)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
KP	ustawa z 26.6.1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.)
KPA	ustawa z 14.6.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 267)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 ze zm.)
KPK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555 ze zm.)
KPK z 1969 r.	<i>ustawa z 19.4.1969 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 13, poz. 96 ze zm.)</i>
KPK z 1928 r.	<i>rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 19.3.1928 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 33, poz. 313 ze zm.)</i>
KPW	ustawa z 24.8.2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 395 ze zm.)
KRO	ustawa z 25.2.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 788 ze zm.)
KRSU	ustawa z 12.5.2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 126, poz. 714 ze zm.)
KSH	ustawa z 15.9.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1030)

Wykaz skrótów

KW	ustawa z 20.5.1971 r. – Kodeks wykroczeń (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 482 ze zm.)
KWUS	Konwencja wykonawcza do Układu z Schengen z 14.6.1985 r. (Dz.Urz. UE z 2000 r. Nr 239, poz. 19 ze zm.)
MPPOiP	Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z 19.12.1966 r. (Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167)
NielU	ustawa z 26.10.1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178 ze zm.)
OchrInfU	ustawa z 5.8.2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. Nr 182, poz. 1228)
OpłKU	ustawa z 23.6.1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz.U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.)
PoLU	ustawa z 6.4.1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 ze zm.)
PrAdw	ustawa z 26.5.1982 r. – Prawo o adwokaturze (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188 ze zm.)
ProkU	ustawa z 20.6.1985 r. o prokuraturze (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599 ze zm.)
PrPras	ustawa z 26.1.1984 r. – Prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24 ze zm.)
PrUSP	ustawa z 27.7.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 427 ze zm.)
PrUSW	ustawa z 21.8.1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 952 ze zm.)
PWKK	ustawa z 6.6.1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 554 ze zm.)
PWKPK	ustawa z 6.6.1997 r. – Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 556 ze zm.)
RadPrU	ustawa z 6.7.1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 10, poz. 65 ze zm.)
RegUProkR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 24.3.2010 r. – Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury (Dz.U. Nr 49, poz. 296 ze zm.)
RegUSądR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 23.2.2007 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. Nr 38, poz. 249 ze zm.)
RSMTK	Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego sporządzony w Rzymie 17.7.1998 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 78, poz. 708)
SNU	ustawa z 23.11.2002 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 499)
ŚwKorU	ustawa z 25.6.1997 r. o świadku koronnym (t.j. Dz.U. z 2007 r. Nr 36, poz. 232 ze zm.)
TechWarOkR	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 2.6.2003 r. w sprawie warunków technicznych przeprowadzenia okazania (Dz.U. Nr 104, poz. 981)
TKU	ustawa z 1.8.1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. Nr 102, poz. 643 ze zm.)
TUE	Traktat Unii Europejskiej podpisany 7.2.1998 r. (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/30 ze zm.)
TSU	ustawa z 26.3.1982 r. o Trybunale Stanu (t.j. Dz.U. z 2002 r. Nr 101, poz. 925 ze zm.)

2. Czasopisma

Seria A	Publications of the European Court of Human Rights. Serie A: Judgments and Decisions. Council of Europe
Apel. W-wa	Apelacja Warszawa

AMSiK	Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii
An. UMCS	Annales UMCS Lublin
Biul. PK	Biuletyn Prawa Karnego
Biul. SA w Katowicach	Biuletyn Sądu Apelacyjnego w Katowicach. Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach i Sądów Okręgowych
Biul. SA w Łodzi	Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Łodzi
Biul. SA w Lublinie	Biuletyn Sądu Apelacyjnego w Lublinie
Biul. SA w Warszawie	Biuletyn Sądu Apelacyjnego w Warszawie
Biul. SN	Biuletyn Biura Orzecznictwa Sądu Najwyższego
CzPKiNP	Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
DP	Doradca Podatkowy
Dz.U.	Dziennik Ustaw
Dz.Urz.	Dziennik Urzędowy
EP	Edukacja Prawnicza
EPS	Europejski Przegląd Sądowy
GS	Gazeta Sądowa
GSP	Gdańskie Studia Prawnicze
Inf. Praw.	Informacja Prawnicza
Jur.	Jurysta
KPPubl.	Kwartalnik Prawa Publicznego
KZS	Krakowskie Zeszyty Sądowe
MoP	Monitor Prawniczy
M.P.	Monitor Polski
NP	Nowe Prawo
OJ	Official Journal
OSA	Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSAB	Orzecznictwo Sądów Apelacji Białostockiej
OSAK	Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach
OSAW	Orzecznictwo Sądów Apelacji Wrocławskiej
OSNC	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna
OSNCK	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna i Karna
OSNKW	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Karna i Wojskowa
OSNMS	Orzecznictwo Sądu Najwyższego Ministerstwa Sprawiedliwości
OSNWSK	Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OSNPG	Orzecznictwo Sądu Najwyższego, wydawnictwo Prokuratury Generalnej
OSP, OSPiKA	Orzecznictwo Sądów Polskich (w latach 1957–1989: Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych)
OSProk. i Pr.	Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Sądów Apelacyjnych, Naczelnego Sądu Administracyjnego i Trybunału Konstytucyjnego (Prokuratura i Prawo, dodatek)
OSS	Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
OTK	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego – Seria A
Pal.	Palestra
PiP	Państwo i Prawo
PIZS	Prawa i Zabezpieczenia Społeczne
PL	Przegląd Legislacyjny
PPK	Przegląd Prawa Karnego
PPol.	Przegląd Policyjny
Prob.Krym.	Problemy Kryminalistyki
ProbPK	Problemy Prawa Karnego
Prob.Praw.	Problemy Praworządności
Prok.	Prokurator

Wykaz skrótów

Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
PS	Przegląd Sądowy
PSejm	Przegląd Sejmowy
Rej.	Rejent
RP	Radca Prawny
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
Rz	Rzeczpospolita
SI	Studia Iuridica
SP	Studia Prawnicze
SPE	Studia Prawno-Ekonomiczne
Wok.	Wokanda
WPP	Wojskowy Przegląd Prawniczy
ZNIBPS	Zeszyty Naukowe Instytutu Badania Prawa Sądowego
ZNUJ	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego
ZNUK	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Łódzkiego
ZNURz	Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Rzeszowskiego
ZO	Zbiór Orzecznictwa Sądu Najwyższego

3. Organy orzekające

ETS	Europejski Trybunał Sprawiedliwości
ETPCz	Europejski Trybunał Praw Człowieka
MTK	Międzynarodowy Trybunał Karny
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
SA	Sąd Apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
SN (7)	Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów
SKO	Samorządowe Kolegium Odwoławcze
SO	Sąd Okręgowy
TK	Trybunał Konstytucyjny
TS	Trybunał Stanu
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny

4. Literatura

- Bafia* i in., Komentarz . . . *J. Bafia, J. Bednarzak, M. Flemming, S. Kalinowski, H. Kempisty, M. Siewierski*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 1976
- Bratoszewski* i in.,
Komentarz *Z. Gostyński, J. Bratoszewski, L. Gardocki, S. M. Przyjemski, R. A. Stefański, S. Zabłocki*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. I–III, Warszawa 2003
- Bratoszewski* i in.,
Komentarz *Z. Gostyński, J. Bratoszewski, L. Gardocki, S. M. Przyjemski, R. A. Stefański, S. Zabłocki*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. I–III, Warszawa 2004
- Bulsiewicz* i in., Proces . . *A. Bulsiewicz, M. Jeż-Ludwichowska, D. Kala, D. Osowska, A. Lach*, Przebieg procesu karnego, Toruń 2003
- Bulsiewicz* i in., Przebieg . . *A. Bulsiewicz, M. Jeż-Ludwichowska, D. Kala, D. Osowska*, Przebieg postępowania karnego, Toruń 1999
- Cieślak*, Polska procedura . . *M. Cieślak*, Polska procedura karna. Podstawowe założenia teoretyczne, Warszawa 1984
- Daszkiewicz*, Prawo karne . . *W. Daszkiewicz*, Prawo karne procesowe. Zagadnienia ogólne, Bydgoszcz 2000
- Daszkiewicz*, Proces . . . *W. Daszkiewicz*, Proces karny. Część ogólna, Poznań 1996

- Grajewski,*
Przebieg procesu *J. Grajewski*, Przebieg procesu karnego, Warszawa 2004
- Grajewski, Paprzycki,*
Komentarz *J. Grajewski, L. K. Paprzycki*, Kodeks postępowania karnego z komentarzem, Sopot 2000
- Grajewski, Skrętowicz,*
Komentarz *J. Grajewski, E. Skrętowicz*, Kodeks postępowania karnego z komentarzem, Gdańsk 1996
- Grajewski i in.,*
Komentarz *J. Grajewski, L. K. Paprzycki, M. Płachta*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. I–II, Kraków 2003
- Grajewski i in.,*
Komentarz *J. Grajewski, L. K. Paprzycki, S. Steinborn*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Kraków 2006, t. I i II
- Grajewski i in.,*
Komentarz *J. Grajewski* (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. II, Warszawa 2010
- Grzegorzczak,*
Komentarz *T. Grzegorzczak*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Kraków 2003
- Grzegorzczak,*
Komentarz *T. Grzegorzczak*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Kraków 2005
- Grzegorzczak, Tylman,*
Polskie postępowanie *T. Grzegorzczak, J. Tylman*, Polskie postępowanie karne, Warszawa 2003
- Grzegorzczak, Tylman,*
Polskie postępowanie *T. Grzegorzczak, J. Tylman*, Polskie postępowanie karne, Warszawa 2005
- Grzeszczyk, Komentarz* *W. Grzeszczyk*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2006
- Hofmański i in.,*
Komentarz *P. Hofmański* (red.), *E. Sadzik, K. Zgryzek*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. I–II, Warszawa 2011, t. III, Warszawa 2007
- Hofmański i in.,*
Komentarz 2004 *P. Hofmański* (red.), *E. Sadzik, K. Zgryzek*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz, t. I–III, Warszawa 2004
- Hofmański* (red.),
Kodeks. Suplement *P. Hofmański* (red.), *E. Sadzik, K. Zgryzek*, Kodeks postępowania karnego. Komentarz. Suplement do t. I–III, Warszawa 2004
- Kmiecik, Skrętowicz,*
Proces *R. Kmiecik, E. Skrętowicz*, Proces karny. Część ogólna, Kraków–Lublin 2002
- Kruszyński, Wykład* *P. Kruszyński* (red.), *B. Bieńkowska, C. Kulesza, P. Piszczek*, Wykład prawa karnego procesowego, Białystok 2003, 2004
- Kryże i in., Komentarz* *A. Kryże, P. Niedzielak, K. Petryna, T. E. Wirzman*, Kodeks postępowania karnego. Praktyczny komentarz z orzecznictwem, Warszawa 2001
- Marszał, Proces* *K. Marszał*, Proces karny, Katowice 1998
- Marszał i in., Proces* *K. Marszał* (red.), *S. Stachowiak, K. Zgryzek*, Proces karny, Katowice 2003
- Murzynowski, Istota* *A. Murzynowski*, Istota i zasady postępowania karnego, Warszawa 1994

Wykaz skrótów

Siewierski, Tylman,

Olszewski, Postępowanie *M. Siewierski, J. Tylman, M. Olszewski, Postępowanie karne w zarysie, Warszawa 1971*

Waltoś, Proces *S. Waltoś, Proces karny. Zarys systemu, Warszawa 2003*

5. Inne

ABW	Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego
art.	artykuł
AW	Agencja Wywiadu
CBA	Centralne Biuro Antykorupcyjne
cyt.	cytat, cytowany (-a,-e)
ENA	Europejski Nakaz Aresztowania
ESS	Europejska Sieć Sądowa
IK	Izba Karna
IKiW	Izba Karna i Wojskowa
IPN	Instytut Pamięci Narodowej
itd.	i tak dalej
itp.	i tym podobne
jw.	jak wyżej
lit.	litera
m.in.	między innymi
Min.	Minister
MSWiA	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
n.	następny (a)
Nb	numer brzegowy
np.	na przykład
niepubl.	niepublikowany (-a, -e)
Nr	numer
ob.	obecnie
orz.	orzeczenie
pkt	punkt
por.	porównaj
post.	postanowienie
poz.	pozycja
r.	rok
RE	Rada Europy
red.	redakcja
RM	Rada Ministrów
rozp.	rozporządzenie
RPO	Rzecznik Praw Obywatelskich
s.	strona
SG	Straż Graniczna
SIS	System Informacji Schengen
t.	tom
t.j.	tekst jednolity
tj.	to jest
tzn.	to znaczy
tzw.	tak zwany (a,e)
uchw.	uchwała
UE	Unia Europejska
ust.	ustęp
uw.	uwaga
WE	Wspólnoty Europejskie
w zw.	w związku

wg	według
ww.	wyżej wymienione
wyr.	wyrok
w zb.	w zbiegu
z.	zeszyt
zd.	zdanie
zm.	zmiana
zob.	zobacz
ŻW	Żandarmeria Wojskowa